

ULUSLARARASI İŞÇİ BİRLİĞİNİN KURULUŞ ÇAĞRISI

LONDRA, LONG ACRE'DA ST. MARTİN'S HALL'DA YAPILAN AÇIK TOPLANTIDA, 28 EYLÜL 1864'TE KURULMUŞTUR^[1]

İşçiler!

1848'den 1864'e kadar olan dönem boyunca işçi yığınlarının sefaletinin azalmadığı büyük bir gerçektir, ama bu dönem sınai gelişme ve ticari büyüme bakımından gene de eşsizdir. 1850'de İngiliz orta sınıfının en ılımlı ve en iyi haber organlarından biri, şöyle bir kehanette bulunuyordu: İngiltere'nin ihracat ve ithalatı %50 artacak olursa, İngiltere'deki sadakaya muhtaçlık sifıra düşer. Ama heyhat! 7 Nisan 1864'te, maliye bakanı^[1] İngiltere'nin toplam ithalat ve ihracatının 1863'te "443.955.000 sterline, nispeten yakın olan 1843 dönemindeki ticaretin yaklaşık üç katı olan bu tutara!" ulaştığını söyleyerek parlamentodaki dinleyicilerini sevince boğdu. Bütün bunlara karşın, "yoksulluk" konusunda söyledikleri çok dokunaklıydı. "Sefalet içinde (sayfa 11) yüzenleri", "artırılmayan ... ücretleri"; "her on durumdan dokuzu varolma mücadelesinden başka bir şey olmayan ... insan yaşamını düşünün!" diye haykırıyordu. Kuzeyde makineler tarafından, güneyde de koyun çiftlikleri tarafından yavaş yavaş yerlerinden edilen İrlanda halkından sözetmedi; kaldı ki, bu mutsuz ülkede koyunlar bile azalıyor - ama bu azalışın insanların azalması kadar hızlı olmadığı da doğrudur. Ani bir dehşet dalgası halinde, en tepedeki onbinin temsilcileri tarafından o an açığa vurulmuş olan şeyi yinelemedi. Garrot paniği^[2] belli bir düzeye ulaştığında, Lordlar Kamarası sürgün ve kürek cezaları konusunda bir soruşturma yapılmasına ve bu konuda bir raporun yayınlanmasına karar verdi. Bunun sonucu olarak 1863 tarihli o kalın Mavi Kitaptaki^[3] cinayet çıktı ortaya ve, böylece de, mahkum olmuş suçlulardan, İngiltere'nin ve İskoçya'nın kürek serflerinden en kötülerinin bile, İngiltere'nin ve İskoçya'nın tarım emekçilerinden çok daha az ezildikleri ve çok daha iyi durumda buldukları, resmi olgularla ve rakamlarla tanıtıldı. Ama hepsi bu değildi. Amerikan İç Savaşı^[4] yüzünden Lancashire ve Cheshire'daki fabrika işçileri kendilerini sokakta bulduklarında, aynı Lordlar Kamarası, "açlıktan ileri gelen hastalıkları önleme"ye ucu ucuna yetecek ve en ucuz ve en basit biçimde verilebilecek en düşük karbon ve nitrojen miktarının ne olabileceğini araştırmakla görevli bir doktoru, sanayi bölgelerine gönderdi. Tıp temsilcisi Dr. Smith, 28.000 ünite karbonun ve 1.330 ünite nitrojenin, ortalama bir yetişkini açlıktan ileri gelen hastalık düzeyinin hemen üstünde tutacak haftalık miktarlar olduğunu, ve ayrıca bu miktarların, aşırı yorgunluk baskısının pamuklu dokuma işçilerini fiilen içine düşürmüş olduğu yetersiz beslenmeye pek yakın bir düzeyde olduğunu ortaya koydu.^[2] Ama dikkat edin! Bu çok bilmiş doktor, daha sonra, Özel Meclisin tıp yetkilisi tarafından, tekrar, çalışan sınıfların yoksul kesimlerinin beslenme durumunu araştırmakla (sayfa 12) görevlendirildi. Bu araştırmaların sonuçları, parlamentonun buyruğu ile, bu yıl içersinde yayınlanmış olan "Kamu Sağlığı Konusunda Altıncı Rapor"da yer almaktadır. Doktorun bulduğu neydi? İpek dokumacıları, örücü kadınlar, eldivenciler, çorap dokumacıları ve ötekiler, ortalama olarak, pamuklu dokuma işçilerinin zorbela elde ettikleri düşük geliri bile, "açlıktan ileri gelen hastalıkları önlemeye ancak yeterli" olan karbon ve nitrojen miktarını bile almıyorlardı.

"Dahası" diye yazıyordu raporda, "incelenen ailelerden tarım kesimine dahil olanlara gelince, bunlardan beşte-birinin, yeterli olacağı tahmin edilen karbonlu gıdadan daha azını; üçte-birinin, yeterli olacağı tahmin edilen nitrojenli gıdadan daha azını aldıkları; ve üç kontlukta (Berkshire, Oxfordshire ve Somersetshire) günlük ortalama yerel besin içersinde, nitrojenli gıdaların yetersiz kaldıkları görüldü." "Şurası unutulmamalı ki", diye ekliyor resmi rapor, "gıda yoksunluğu hiç istenilmeyen bir durumdur ve, bir kural olarak, büyük günlük besin yetersizliği ancak öteki yoksunlukların ardından gelen bir şeydir. ... Bu durumda, temizliğin bile, pahalı ya da zahmetli olduğu görülecektir, ve temizliği koruma yolunda özsaygılı çabalar hâlâ varsa, bu yönde harcanan her çaba yeni açlık sancıları getirecektir." "Bunlar acı veren düşüncelerdir, özellikle bu kimselerin içinde buldukları yoksulluğun aylıklıktan ileri gelen haklı yoksulluk olmadığı anımsanacak olursa; bu, bütün durumlarda, çalışan halkın yoksulluğudur. Gerçekten de, acınacak miktarlarda gıda elde etmek için yapılan çalışma, çoğunlukla, aşırı ölçüde uzundur."

Bu rapor, garip ve oldukça beklenmedik bir olguyu, "Birleşik Krallığın dört bölgesi içinde" -İngiltere, Galler, İskoçya ve İrlanda-, "İngiltere'nin tarımsal nüfusunun", Birleşik Krallığın bu en zengin bölgesinin, "hemen hemen en kötü besleneni olduğunu"; ama Berkshire'nın, Oxfordshire'nın ve Somersetshire'nın tarım emekçilerinin bile, Doğu Londra'da kapalı yerlerde çalışan çok sayıdaki el işçisinden daha iyi durumda olduklarını ortaya çıkarmıştır.

Serbest ticaret çağında, maliye bakanının, Avam Kamarasına, "İngiliz işçisinin ortalama durumu, olağanüstü (sayfa 13) ölçüde ve herhangi bir ülkenin ya da çağın tarihinde bir benzeri bulunmayan

ölçüde iyileşmiştir" dediği sıra, parlamentonun buyruğu ile 1864'te yayınlanmış olan resmi veriler bunlardı.

Bu resmi kutlama sesleri arasına, resmi Kamu Sağlığı Raporunun şu tatsız sözleri karışıyor:

"Bir ülkenin kamu sağlığı demek, o ülkedeki yığınların sağlığı demektir, ve yığınlar, en alt katlarına dek asgari bir refah düzeyinde olmadıkça nasıl sağlıklı olabilirler?"

"Ulusal İlerleme" istatistiklerinin gözleri önünde dansetmesinden başı dönen maliye bakanı, vahşi bir vecd içinde şöyle haykırıyor:

"1842'den 1852'ye kadar ülkenin vergilendirilen geliri %6 arttı; 1853'ten 1861'e kadarki sekiz yıl içerisinde, 1853 yılı esas alındığında, bu artış %20'dir! Bu olgu neredeyse inanılmayacak kadar şaşırtıcıdır! ... Bu sarhoş edici servet ve güç birikimi" diye, ekliyor Bay Gladstone, "tamamıyla mülk sahibi sınıflarla sınırlı kalmıştır!"

"Tamamıyla mülk sahibi sınıflarla sınırlı kalan bu sarhoş edici servet ve güç birikiminin" emekçi sınıflar tarafından hangi kötü sağlık, yıkık moral, zihinsel bozukluk koşulları altında üretilmiş ve üretilmekte olduğunu bilmek isterseniz, matbaacıların, terzilerin, elbise yapımcılarının işyerlerine ilişkin "Kamu Sağlığı Raporu"nda çizilen tabloya bakınız! Bunu 1863 tarihli "Çocuk İstihdamı Komisyonu Raporu" ile kıyaslayınız. Burada, örneğin şöyle deniliyor:

"Kadın-erkekli çömllekçiler, bir sınıf olarak, hem fiziksel ve hem de zihinsel bakımdan, nüfusun çok daha bozulmuş bir kesimidir"; "sağlıksız çocuk, geleceğin sağlıksız yetişkinidir"; "ırkın gittikçe bozulması kaçınılmazdır" ve "komşu bölgelerden durmadan yeni gelenler ve daha sağlıklı ırklarla evlenmeler olmasaydı, Staffordshire nüfusundaki bozulma (*degenerescence*) daha da büyük olurdu."

Bay Tremenheere'in "Fırıncı Kalfalarının Yakındıkları Güçlükler" konusundaki Mavi Kitabına bir gözetin! Lancashire fabrika işçilerinin beslenme durumları açlık düzeyinin hiç de üstünde değilken, sağlık durumlarının aslında düzelmekte olduğu, çünkü, pamuk kıtlığı yüzünden, (sayfa 14) bunların pamuklu dokuma fabrikalarından geçici olarak çıkarıldıkları; ve çocuk ölümlerinin azalmakta olduğu, çünkü annelerinin şimdi, nihayet, onlara afyon karışımı yerine kendi memelerini verebildikleri yolundaki fabrika müfettişleri tarafından söylenmiş ve Genel Kayıt Memuru tarafından hazırlanan tablolarda gösterilen akıl almaz sözler kimin tüylerini diken diken etmemiştir ki?

Gene madalyonun öteki yüzünü çevirelim! 20 Temmuz 1864'te Avam Kamarasına sunulan Gelir ve Mülkiyet Vergisi Hasılatına göre, yıllık gelirleri vergi memurları tarafından 50.000 sterlin ve daha fazla olarak bildirilen kişilerin arasına 5 Nisan 1862'den 5 Nisan 1863'e kadar onüç kişinin daha katılmasıyla, bunların sayısı, o tek yıl içerisinde, 67'den 80'e çıkmıştır. Bu aynı gelirler listesi, İngiltere'nin ve Galler'in toplam tarım emekçileri yığınının bir yılda paylarına düşenden daha fazla olan 25.000.000 sterlinlik yıllık gelirin 3.000 kişi arasında bölüşülmekte olduğu gerçeğini açığa çıkarmaktadır. 1861 sayımını açınız, İngiltere'nin ve Galler'in 1851'de 16.934 olan erkek toprak sahipleri sayısının 1861'de 15.066'ya düştüğünü, böylelikle toprak yoğunlaşmasının 10 yılda %11 artmış olduğunu göreceksiniz. Ülke topraklarının birkaç elde toplanması bu hızda sürecek olursa, Roma İmparatorluğu'nun Afrika eyaletinin yarısının altı beyin elinde olduğunu öğrendiğinde Neron'un keyifle sıratması gibi, toprak sorunu fevkalade basitleşecektir.

"Neredeyse inanılmayacak kadar şaşırtıcı" olan bu olgular üzerinde uzun uzun durduk, çünkü ticaret ve sanayi Avrupası'nın başını İngiltere çekiyor. Bundan birkaç ay önce Louis-Philippe'in mülteci oğullarından birinin, Kanalın öte yanındaki daha az serpilmiş yoldaşlarından daha iyi durumda olduğu için İngiliz tarım emekçisini resmen kutladığı anımsanacaktır. Gerçekten de, yerel renkler değiştirilse ve ölçek olarak da biraz daraltılsa, İngiltere'ye özgü olgular, Kıtanın bütün sanayileşmiş ileri ülkelerinde aynen görülürler. Bu ülkelerin hepsinde, 1848'den beri, sanayide duyulmamış bir gelişme, ithalat ve ihracatta da akıl almaz bir genişleme olmuştur. "Tamamıyla mülk sahibi sınıflarla sınırlı kalan servet ve güç birikimi", bunların hepsinde gerçekten de "sarhoş edici" idi. Bu ülkelerin hepsinde (sayfa 15) İngiltere'de olduğu gibi, çalışan sınıfların küçük bir azınlığının gerçek ücretleri bir miktar artmıştı; oysa çoğu durumda, örneğin büyük kentlerdeki yoksullar evinde ya da kimsesizler yurdunda yaşayan bir kimsenin 1852'de 7 sterlin 7 şilin 4 peni tutan en ivedi gereksinmelerinin 1861'de 9 sterlin 15 şilin 8 peniye^[3] çıkmış olması ona ne kadar yarar sağladıysa, ücretlerdeki parasal yükselişin tüketim düzeyinde sağladığı gerçek artış da bundan daha çok değildi. Geniş işçi sınıfı yığınları, her yerde, kendisinden yukarıda olanlar toplumun merdivenlerini hangi hızda çıkıyorlarsa, en az aynı hızda daha da derinlere gömülüyorlardı. Makinelerdeki hiç bir iyileştirmenin, üretime uygulanacak hiç bir bilimin, iletişim araçlarındaki hiç bir iyileştirmenin, hiç bir yeni sömürgecinin, hiç bir göçün, açılacak hiç bir pazarın, hiç bir serbest ticaretin, ne de bütün bunların hepsinin, çalışan yığınların sefaletini kaldırmayacağı; tersine, bugünkü yanlış temel üzerinde, emeğin üretici güçlerindeki her yeni gelişmenin toplumsal karşıtlıkları derinleştirmek ve toplumsal uzlaşmaz karşıtlıkları keskinleştirmek eğilimi göstermesinin kaçınılmazlığı, Avrupa'nın bütün ülkelerinde artık önyargısız her kafaya gösterilebilir, ve bu, ancak kendi çıkarları başkalarının gerçek-dışı hayallerle oyalanmalarını gerektirenlerce yadsınan bir gerçek haline gelmiştir. İktisadi gelişmenin bu sarhoş edici evresinde,

açılıktan ileri gelen ölümler, Britanya İmparatorluğu'nun büyük kentlerinde neredeyse kurumlaşmıştır. Bu evre, dünya kayıtlarında, ticari ve sınai bunalım denen toplumsal haşerenin daha da sıklaşmasıyla, daha da yaygınlaşmasıyla, daha da ölümcül olan etkileriyle belirtilmektedir.

1848 devrimlerinin yenilgiye uğramalarından sonra, işçi sınıfının bütün parti örgütleri ve parti yayınları, Kitada, zorun demir pençesi tarafından paramparça edildi, emeğin en ileri çocukları umutsuzluk içerisinde Denizaşırı Cumhuriyete kaçtı, ve kısa süren kurtuluş düşleri, bir sınai canlılık, ahlaki çürüme ve siyasal gericilik dönemi karşısında yok oldu. Kitadaki çalışan sınıfların, bugünkü gibi o sıra da St. Petersburg kabinesi ile kardeşçe dayanışma içinde olan (sayfa 16) İngiliz hükümetinin diplomasisinin kısmen bir sonucu olan yenilgisinin bulaşıcı etkileri, çok geçmeden Kanalin öteki yakasına da sıçradı. Kitadaki kardeşlerinin yenilgisi, İngiliz işçi sınıfını iğdiş eder, onların kendi davlarına olan inançlarını kırarken, toprakbeylerinin ve para-beylerinin de bir miktar sarsılmış olan güvenlerini geri getirdi. Daha önce vermiş oldukları ödünleri küstahça geri aldılar. Yeni altın diyarlarının keşfi, İngiliz proletaryasının saflarında doldurulmaz boşluklar bırakan büyük bir göçe yolaçtı. Bir zamanlar etkin olan öteki üyeleri ise, daha çok iş ve ücret biçimindeki geçici rüşvete kapıldılar ve "kısa vadeli hesapların içine girdiler". Çartist hareketi ayakta tutmak ya da yeniden biçimlendirmek yönündeki bütün çabalar belirgin bir biçimde başarısızlığa uğradı; işçi sınıfının yayın organları, yığınların ilgisizliği yüzünden peşpeşe kapandılar, ve gerçekte, İngiliz işçi sınıfının siyasal bir boşluk durumuyla böylesine tam bir uzlaşma içine girdiği hiç görülmemiştir. İngiliz işçi sınıfıyla Kitadaki işçi sınıfı arasında hiç bir eylem ortaklığı yok idiyse de, hiç değilse, bir yenilgi ortaklığı vardı.

Ama 1848 devrimlerinden bu yana geçen dönem, her şeye karşın, iyi yönlerden yoksun değildi. Biz burada yalnızca iki büyük olguya işaret edeceğiz.

En büyük takdire layık bir azimle yürütülen otuz yıllık bir mücadeleden sonra, İngiliz işçi sınıfı, toprakbeyleri ile para-beyleri arasında bir bölünme yaratarak, On-Saat Tasarısının^[5] yasalaştırılmasını başardı. Fabrika işçilerinin böylelikle elde ettikleri ve her altı ayda bir fabrika müfettişlerinin raporlarına kaydedilen çok büyük maddi, manevi ve zihinsel kazanımlar, şimdi bütün taraflarca tanınmaktadır. Kıta hükümetlerinin çoğu, İngiliz Fabrika Yasasını azçok değişik biçimlerde kabul etmek zorunda kaldılar, ve İngiliz parlamentosunun kendisi de etki alanını her yıl genişletmek zorunda kalıyor. Ama bu pratik önemi yanında, işçilerin yararına olan bu önlemin olağanüstü başarısını yüceltecek bir başka şey daha vardı. Orta sınıf, Dr. Ure, Profesör Senior ve aynı soydan ve boydan öteki bilgeler gibi en ünlü bilim organları aracılığıyla, çalışma saatlerine getirilecek herhangi bir yasal sınırlamanın, vampir (sayfa 17) gibi kan, hem de çocuk kanı emmeden yaşayamayan İngiliz sanayiinin ölüm çanlarının çalınması demek olacağını görmüş ve bunu kendince tanıtlamıştı. Eski zamanlarda çocukların öldürülmesi Moloch^[4] dinine ait gizemli bir ayındı, ama bu yalnızca bazı çok kutsal durumlarda, belki de yılda bir kez yapılır ve bundan sonra da Moloch'un yoksulların çocuklarına karşı özel bir eğilimi olmazdı. Çalışma saatlerinin yasal olarak sınırlandırılmasına ilişkin bu mücadele daha da amansızca şiddetlendi, çünkü açgözlülüğü ürkütmesi dışında, bu mücadele, aslında, orta sınıfın ekonomi politikasını oluşturan arz ve talep yasalarının gözü kör egemenliği ile, işçi sınıfının ekonomi politikasını oluşturan toplumsal öngörünün denetlediği toplumsal üretim arasındaki büyük çekişmeyi etkiliyordu. Böylece, On-Saat Yasası, yalnızca büyük bir pratik başarı olmakla kalmıyordu; bu bir ilkenin zaferiydi; orta sınıfın ekonomi politikası, işçi sınıfının ekonomi politikasına ilk kez böylesine apaçık yenik düşüyordu.

Ama mülkiyetin^[5] ekonomi politikası karşısında, emeğin ekonomi politikasının daha da büyük bir zaferi yedekte bekliyordu. Kooperatif hareketinden, özellikle bir avuç yürekli "elin" yardım görmeksizin yarattığı kooperatif fabrikalardan söz ediyoruz. Bu büyük toplumsal deneyimlerin değeri abartılamaz. Bunlar söz yerine fiilen göstermişlerdir ki, büyük üretim, modern bilimin gerekleriyle uyum içerisinde, bir kol sınıfını çalıştıran bir efendiler sınıfı olmaksızın da yürütülebilir; ürün verebilmesi için, iş araçlarının çalışan insanın kendisi üzerinde bir egemenlik ve zorbalık aracı olarak tekelleştirilmesi gerekmez; ve köle emeği ve serf emeği gibi, ücretli emek de, işini istekle, zinde bir ruhla ve coşkulu bir yürekle yapan birleşik emek karşısında yok olmaya mahkum, geçici ve ast bir biçimdir. Kooperatif sisteminin tohumları, İngiltere'de, Robert Owen tarafından ekilmiştir; Kitada uygulanan işçi deneyimleri, aslında, 1848'in uydurulmuş değil, yüksek sesle ilan edilmiş teorilerinin pratik sonuçlarıydı. (sayfa 18)

Aynı zamanda, 1848'den 1864'e kadar olan dönemin deneyimi her türlü kuşkunun ötesinde tanıtlamıştır ki, kooperatif emek, ilke olarak ne denli kusursuz, ve pratikte ise ne denli yararlı olursa olsun, tek tek işçilerin raslansal çabalarının dar çerçevesi içinde tutulduğunda, tekelin geometrik büyüme hızını hiç bir zaman yakalayamayacak, yığınları kurtaramayacak, hatta onların sefaletlerinin yükünü hissedilir bir ölçüde hafifletemeyecektir. Aklıbaşında soyluların, insansever orta sınıf gevezelerinin, hatta zeki ekonomi politikçilerin, düş görenlerin ütopyası diye alaya alarak, ya da sosyalistin kutsal şeye karşı saygısızlığı diye çamur atarak, daha filiz halindeyken boş yere kesip atmaya çalıştıkları kooperatif çalışma sistemine birdenbire tiksindirici bir biçimde övgüler düzmeye başlamalarının nedeni belki de budur. Çalışan yığınları kurtarmak için, kooperatif çalışma ulusal boyutlara ulaştırılmalı ve, bunun sonucu olarak da, ulusal araçlarla geliştirilmelidir. Ama toprakbeyleri

ve sermaye beyleri kendi iktisadi tekellerini savunmak ve devamını sağlamak için kendi siyasal ayrıcalıklarını her zaman kullanacaklardır. Emeğin kurtuluşunu teşvik etmek bir yana, onun yoluna olası her engeli koymayı sürdüreceklerdir. Lord Palmerston'ın geçen oturumda, İrlandalı Kiracı Çiftçilerin Hakları Tasarısını savunanlarla nasıl alay ettiğini anımsayınız: "Avam Kamarası toprak sahiplerinin meclisidir!"

Siyasal iktidarın ele geçirilmesi, bu yüzden, çalışan sınıfların en büyük görevi olmuştur. Bunu kavramış görünüyorlar, çünkü İngiltere'de, Almanya'da, İtalya'da ve Fransa'da eşzamanlı yeni kıpırdanışlar olmuştur ve işçi partisini siyasal olarak yeniden örgütlemeye yönelik eşzamanlı çabalara girişilmektedir.

Bir tek başarı ögesine sahipler: sayılan; ama sayı, ancak güçbirliği ile birleştiğinde ve bilgi ile yönetildiğinde terazinin kefesinde bir ağırlık haline gelir. Geçmişin deneyimi, değişik ülkelerin işçileri arasında bulunması gereken ve kurtuluş için verdikleri bütün mücadelelerinde onları sıkı sıkıya birarada durmaya teşvik eden bu kardeşlik bağıni görmezden gelmenin, onların uyumsuz çabalarının ortak bozgunu ile nasıl cezalandırılacağını göstermiştir. Bu (sayfa 19) düşünce, değişik ülkelerin işçilerini bu Uluslararası Birliği kurmak üzere 28 Eylül 1864'te St. Martin Hall'daki açık toplantıda biraraya getirmiştir.

Bu toplantıyı bir başka inanç daha etkilemiştir. Çalışan sınıfların kurtuluşu, bunların kardeşçe uyum içinde bulunmalarını gerektiriyorsa, ulusal önyargıları harekete geçiren ve halkların kanlarını ve varlıklarını korsanca savaşlarda çarçur eden, canice amaçlar güden bir dış politika altında bu büyük görevi nasıl yerine getireceklerdir? Batı Avrupa'yı Atlantiğin öte yakasındaki köleliği sürdürmek ve yaygınlaştırmak üzere rezil bir haçlı seferine paldır-küldür girmekten koruyan egemen sınıfların dirayetleri değil, İngiltere'nin çalışan sınıflarının bu canice çılgınlığa karşı yiğitçe direnmeleri olmuştur. Avrupa'nın üst sınıflarının, Kafkaslar'daki dağ kalelerinin Rusya'ya yem oluşunu, ve yiğit Polonya'nın Rusya tarafından katledilişini utanmazca onaylayışları, alaycı sempatiyle ya da aptalca bir kayıtsızlıkla karşılama; başı St. Petersburg'da olan ve Avrupa'nın her kabinesinde parmağı olan bu barbar gücün muazzam ve karşı konulmayan saldırıları, çalışan sınıflara, uluslararası politikanın gizlerini belgeleme, kendi hükümetlerinin diplomatik manevralarına göz kulak olma, bunlara gerektiğinde bütün güçleriyle karşı koyma, önleyemediklerinde ise aynı anda suçlamalara girişmekte birleşme, ve uluslararası ilişkilere egemen olan kurallar kadar, tek tek kişiler arasındaki ilişkilere de egemen olması gereken basit ahlak ve adalet yasalarını savunma görevini öğretmiştir.

Böylesi bir dış politika için savaşmak, çalışan sınıfların kurtuluşu için verilen genel mücadelenin bir parçasıdır.

Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz! (sayfa 20)

21-27 Ekim 1864 tarihlerinde
Marx tarafından yazılmıştır

Kasım 1864'te Londra'da basılan
*Adress and Provisional Rules of,
the Working Men's International
Association Established
September 28, 1864 at
a Public Meeting
Held at St. Martin's Hall,
Long Acre London* adlı
kitapçıkta yayımlanmıştır

Dipnotlar

[1] William Gladstone. -Ed. ↗

[2] Okura anımsatmamıza hiç gerek yok ki, su ve belirli inorganik madde öğeleri dışında, karbon ve nitrojen, insan gidasının hammaddelerini oluştururlar. Ama insan organizmasını beslemek için bu basit kimyasal öğeler, bitkisel ya da hayvansal gıda biçiminde sağlanmalıdır. Örneğin patates esas olarak karbon içerir, buğday ekmeğinde ise yeterli miktarlarda karbon ve nitrojen maddeleri vardır. [Marx'ın

notu.] ..f

[3¹] Şimdi artık 100'delik sisteme geçmiş bulunan İngiliz para sisteminde, eskiden, 12 peni 1 şilin, ve 20 şilin de 1 sterlin ediyordu. -ç. ..f

[4¹] Eski Fenikelilerde ve Kartacılıların dininde güneş tanrısı, insanların kurban edildikleri bir put; daha sonraları bu ad, her şeye kadir yırtıcı gücün bir simgesi haline gelmiştir. -Ed. ..f

[5¹] Marx'ın kendisinin yaptığı Almanca çeviride "mülkiyetin" yerine "sermayenin" deniyor. -ç. ..f

[1] 28 Eylül 1864'de Londra'da, St. Martin's Hall'da büyük bir uluslararası işçi toplantısı yapıldı. Bu toplantı, (sonradan Birinci Enternasyonal olarak bilinen) Uluslararası İşçi Birliğini kurdu ve bu birliğin Geçici Komitesini seçti. Karl Marks bu komitenin üyeleri arasında yer aldı ve bu komitenin 5 Ekim'deki toplantıda Birliğin program belgelerini hazırlamak üzere atadığı komisyona üye seçildi. Bu komisyon, 29 Ekim'de Marks'ın hastalığı sırasında hazırlanan bir belgeyi, gözden geçirmek üzere, kendisine verdi. Mazzini'nin ve Owen'in görüşleri doğrultusunda yazılmış olan bu belgeye Marks karşı çıktı ve onun yerine iki yeni belge yazdı: *Uluslararası İşçi Birliğinin Kuruluş Çağrısı ve Birliğin Geçici Tüzüğü*, :u .eygeyen molibşohuh 27 Ekim tarihli toplantısında onaylandı. 1 Kasım 1864'te bu Çağrı ve Tüzük, kendisini Uluslararası Birliğin yönetici organı haline getiren Geçici Komite tarafından oybirliği ile kabul edildi. Geçici Komiteye, 1866'nın sonunda Enternasyonal Genel Konseyi adını alana dek, genel olarak, Merkez Konsey deniliyordu. Marks bu organın fiili örgütleyicisi ve önderiydi. Bu organın sayısız çağrılarını, bildirimlerini, kararlarını ve öteki belgelerini kaleme almıştır.

İlk program belgesi olan Kuruluş Çağrısında Marks, işçi sınıfı yığınlarının siyasal iktidarı ele geçirmeleri, bağımsız bir poreleter partisi kurmaları ve öteki ülkelerin işçileriyle kardeşçe bir ittifak oluşturmaları düşüncesini vermeye çalışmaktadır. Bu çağrı, ilk kez 1864'de yayınlandı ve varlığı 1876'da son bulan Birinci Enternasyonal dönemi boyunca birkaç kez yeniden baskısı yapıldı. -11. ..f

[2] *Garrot Paniği*. - 1860'larda kurbanlarını boğarak öldürenlere *garrot* deniliyordu. O tarihlerde İngiltere'de ve özellikle Londra'da, bu tür cinayetler bir panik yaratmış ve parlamentoda üzerinde uzun süre tartışılan bir konu olmuştur. -12. ..f

[3] *Report of the Commissioners Appointed to Inquire into the Operation of The Acts Relating to Transportation and Penal Servitude*, vol. I, London 1863. -12. ..f

[4] *Amerikan İç Savaşı* (1861-1865), Kuzeyin sanayileşmiş devletleri ile Güneyin asi köleci devletleri arasında patlak vermişti. İngiltere'nin işçi sınıfı, kölecileri destekleyen kendi burjuvazisinin politikasına karşı çıkmış ve İngiltere'nin iç savaşa müdahale etmesini önlemiştir. -12. ..f

[5] Mücadelesi birkaç yıl süren On-Saat Tasarısı, 1864 yılında Tahıl Yasalarının kaldırılması sırasında toprak aristokrasisi ile sanayi burjuvazisi arasında yaratılmış olan gergin bir ortam içersinde, 1847 yılında yasalaştı. Tahıl Yasalarının kaldırılmasının öcünü almak için Tory'lerden bazıları On-Saat Tasarısını desteklemişlerdi. -17. ..f